МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ
Федеральное государственное автономное учреждение
высшего профессионального образования
"Казанский (Приволжский) федеральный университет"
Высшая школа татаристики и тюркологии им.Габдуллы Тукая

УТВЕРЖДАЮ
Проректор
по образовательной деятельности КФУ
Проф. Таюрский Д.А.
____
"___"_______________20___ г.

Программа дисциплины

Литература народов Поволжья Б1.В.ДВ.8

Направление подготовки: 44.03.05 - Педагогическое образование (с двумя профилями подготовки)
Профиль подготовки: Родной (татарский) язык и литература и иностранный язык (английский)
Квалификация выпускника: бакалавр
Форма обучения: очное
Язык обучения: русский
Автор(ы):
Мингазова Л.И.
Рецензент(ы):
Сайфулина Флера Сагитовна

СОГЛАСОВАНО:
Заведующий(ая) кафедрой: Закирзянов А. М.
Протокол заседания кафедры No ___ от "____" ____________ 201__г
Учебно-методическая комиссия Института филологии и межкультурной коммуникации (Высшая школа татаристики и тюркологии им.Габдуллы Тукая):
Протокол заседания УМК No ____ от "____" ____________ 201__г

Регистрационный No

Казань
2017

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

Содержание

1. Цели освоения дисциплины
2. Место дисциплины в структуре основной образовательной программы
3. Компетенции обучающегося, формируемые в результате освоения дисциплины /модуля
4. Структура и содержание дисциплины/ модуля
5. Образовательные технологии, включая интерактивные формы обучения
6. Оценочные средства для текущего контроля успеваемости, промежуточной аттестации по итогам освоения дисциплины и учебно-методическое обеспечение самостоятельной работы студентов
7. Литература
8. Интернет-ресурсы
9. Материально-техническое обеспечение дисциплины/модуля согласно утвержденному учебному плану

Программу дисциплины разработал(а)(и) доцент, д.н. (доцент) Мингазова Л.И. кафедра татарской литературы Высшая школа татаристики и тюркологии им.Габдуллы Тукая , Lyajlya.Mingazova@kpfu.ru

1. Цели освоения дисциплины

изучение теоретических основ литературного краеведения;

- приобретение практических умений и навыков анализа произведений народов Поволжья и Приуралья;

- воспитание понимания роли, места и значения литературы в системе национальной культуры;

2. Место дисциплины в структуре основной образовательной программы высшего профессионального образования

Данная учебная дисциплина включена в раздел " Б1.В.ДВ.8 Дисциплины (модули)" основной образовательной программы 44.03.05 Педагогическое образование (с двумя профилями подготовки) и относится к дисциплинам по выбору. Осваивается на 4 курсе, 8 семестр.

Б.3. Профессиональный цикл. Базовая часть

Б.3.1. Модуль "Литература Повольжя и Приуралья"

Б.3. 1. Литература Повольжя и Приуралья

Требования к освоению содержания данного курса предполагают наличие компетенций, сформированных у обучающихся в

3. Компетенции обучающегося, формируемые в результате освоения дисциплины /модуля

В результате освоения дисциплины формируются следующие компетенции:

Шифр компетенции	Расшифровка приобретаемой компетенции
ПКЛ-1. (профессиональные компетенции)	Способен реализовать учебные программы базовых и элективных курсов в различных образовательных учреждениях.
ПКЛ-2. (профессиональные компетенции)	Готов применять современные методики и технологии, в т.ч. и информационные для обеспечения качества учебно-воспитательного процесса на определенной ступени конкретного образовательного учреждения.
ПКЛ-3. (профессиональные компетенции)	Способен применять современные методы диагностирования достижений обучающихся и воспитанников, осуществлять педагогическое сопровождение процессов социализации и профессионального самоопределения обучающихся, подготовки их к сознательному выбору профессии.
ПКЛ-4. (профессиональные компетенции)	Способен использовать возможности образовательной среды, в том числе информационной, для обеспечения качества учебно-воспитательного процесса.

В результате освоения дисциплины студент:

1. должен знать:

- задачи дисциплины и ее связь с другими науками;

- характеристику социально-политических предпосылок каждого этапа развития литератур народов Поволжья и Приуралья;

- теоретические основы предмета.

2. должен уметь:

- в сравнительно-сопоставительном плане анализировать идеи и проблемы произведений;
- определять значение деятельности и вклад просветителей в литературный процесс своего времени;
- определять ценность каждого этапа, его место и роль, а также вклад классиков в историю развития литератур.

владеть навыками:

- филологического подхода к литературно-художественному материалу в его историческом развитии;
- определения функционирования художественных приемов в произведениях поэзии, драматургии и прозы, различных их жанров.

3. должен владеть:

- филологического подхода к литературно-художественному материалу в его историческом развитии;
- определения функционирования художественных приемов в произведениях поэзии, драматургии и прозы, различных их жанров.
- СК Л-2 - владение терминологическим аппаратом и его корректное применение в области теории, истории литературы;
- СК Л-4 - умение конспектировать научные тексты, написания самостоятельных, курсовых, контрольных работ с целью формирования самостоятельных навыков создания научных текстов;
- СК Л-5 -умение построить литературоведческий анализ на основе самостоятельно выбранных принципов анализа в соответствии со спецификой текста;
- СК Л-14 - умение анализировать произведения; характеризовать художественный мир писателя, своеобразия его мировоззрения.

4. должен демонстрировать способность и готовность:

- способность демонстрировать знание основных положений и концепций в области теории и истории основного изучаемой литературы (литератур), теории коммуникации, филологического анализа и интерпретации текста, представление об истории, современном состоянии и перспективах развития филологии (ПК-1);
- владение базовыми навыками сбора и анализа литературных фактов с использованием традиционных методов и современных информационных технологий (ПК-2);
- способен применять современные методы диагностирования достижений обучающихся и воспитанников, осуществлять педагогическое сопровождение процессов социализации и профессионального самоопределения обучающихся, подготовки их к сознательному выбору профессии (ПК-3);
- способен использовать возможности образовательной среды, в том числе информационной, для обеспечения качества учебно-воспитательного процесса (ПК-4).

4. Структура и содержание дисциплины/ модуля

Общая трудоемкость дисциплины составляет 2 зачетных(ые) единиц(ы) 72 часа(ов).

Форма промежуточного контроля дисциплины зачет в 8 семестре.

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

Суммарно по дисциплине можно получить 100 баллов, из них текущая работа оценивается в 50 баллов, итоговая форма контроля - в 50 баллов. Минимальное количество для допуска к зачету 28 баллов.

86 баллов и более - "отлично" (отл.);

71-85 баллов - "хорошо" (хор.);

55-70 баллов - "удовлетворительно" (удов.);

54 балла и менее - "неудовлетворительно" (неуд.).

4.1 Структура и содержание аудиторной работы по дисциплине/ модулю

Тематический план дисциплины/модуля

N	Раздел Дисциплины/ Модуля	Семестр	Неделя семестра	Виды и часы аудиторной работы, их трудоемкость (в часах)			Текущие формы контроля
				Лекции	Практические занятия	Лабораторные работы	
1.	Тема 1. Общее вопросы курса "Литература Поволжья и Приуралья". Пути развития литературного краеведения	8		2	2	0	
2.	Тема 2. Основные проблемы и содержания курса. Литературное краеведение как специфическая отрасль науки о литературе, связанная историко-культурным типом систем литературного образования	8		4	2	0	
3.	Тема 3. Роль Татарстана в формировании и развитии чувашской литературы	8		2	2	0	
4.	Тема 4. Марийская литература. Связь с татарскими писателями	8		2	2	0	
5.	Тема 5. Башкирская литература. Взаимосвязь татарской и башкирской литератур	8		2	2	0	

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

N	Раздел Дисциплины/ Модуля	Семестр	Неделя семестра	Виды и часы аудиторной работы, их трудоемкость (в часах)			Текущие формы контроля
				Лекции	Практические занятия	Лабораторные работы	
6.	Тема 6. Удмуртская литература. Основные этапы развития. Исторически схожие мотивы с татарской литературой	8		2	2	0	
7.	Тема 7. Татарстан и Мордовия. Особенности отражения национальных характеров в мордовской литературе	8		2	2	0	
8.	Тема 8. Образовательное и воспитательное значение литературного краеведения	8		2	4	0	
.	Тема . Итоговая форма контроля	8		0	0	0	Зачет
	Итого			18	18	0	

4.2 Содержание дисциплины

Тема 1. Общее вопросы курса "Литература Поволжья и Приуралья". Пути развития литературного краеведения

лекционное занятие (2 часа(ов)):

"Туган як әдәбияты" курсын өйрәнүнең әһәмияте. Курсның эчтәлеге, күләме. Барлыкка килү, формалашу, үсеш этаплары. Формалары. Мәктәптә әдәби туган якны өйрәнү эшен оештыру. Идел-Урал буенда яшәүче халыклар дуслыгының тарихи тамырлары. Тормыш - көнкүреш шартлары, мохит, этнография якынлыгы. Үзара якын дини-мифологик карашлар комплексы булу. Халык авыз иҗаты әсәрләрендәге аваздашлык, уртак сюжет һәм мотивлар. Тема-геройлар охшашлыгы. Казан каласының күрше милләтләрнең язма әдәбияты һәм мәдәнияты үсешенә керткән өлеше, аның эволюциясе.

практическое занятие (2 часа(ов)):

Әдәбиятларның милли традицияләргә нигезләнеп үсүе. Бай тарихы булган татар әдәбиятының Идел-Урал буенда яшәүче халыкларның рухи- эстетик мирасы белән тыгыз мөнәсәбәттә булуы. Әдәбиятта халыклар дуслыгы чагылышы.

Тема 2. Основные проблемы и содержания курса. Литературное краеведение как специфическая отрасль науки о литературе, связанная историко-культурным типом систем литературного образования

лекционное занятие (4 часа(ов)):

Казанның Идел буенда яшәүче халыклар өчен әдәби, мәдәни, фәнни үзәк булуы. Алдынгы карашлы рус язучыларының да бу үзәккә тартылуы. Файдалы бәйләнешләрнең үсүе. Тормыш һәм иҗат юллары Татарстан җирлеге белән бәйле рус зыялылары, әдипләре. А.С.Пушкин, М.Е.Салтыков-Щедрин, Т.Г.Шевченко, И.А.Гончаров, Л.Н.Толстой, В.Г.Короленко, А.М.Горький, В.В.Маяковский, А.Н.Толстой, А.А.Фадеев һ.б. язучылар иҗатында татар халкы һәм Татарстан белән бәйле вакыйгаларның чагылуы. Истәлекләр. Рус һәм татар әдәбиятларының үзара мөнәсәбәте.

практическое занятие (2 часа(ов)):

Идел-Урал буенда яшәүче халыкларның халык авыз иҗаты әсәрләрендәге аваздашлык, уртак сюжет һәм мотивлар. Тема- геройлар охшашлыгы. Мисаллар ярдәмендә дәлилләү.

Тема 3. Роль Татарстана в формировании и развитии чувашской литературы

лекционное занятие (2 часа(ов)):

Чуваш һәм татар халыкларының тарихи язмышларындагы уртак яклар. Чуваш халкының милли әдәбияты һәм сәнгате формалашуда, мәдәниятен саклап калу һәм үстерүдә Казан шәһәре һәм татар зыялыларының роле. Казандагы беренче чуваш уку йортлары. Анда белем алган язучы һәм галимнәр, күренекле шәхесләр. Татар мәгърифәтчеләре Г.Курсави, Ш.Мәрҗани, К.Насыйри һәм башкаларның чувашлар тормышын өйрәнү һәм бәяләү юнәлешендәге эшчәнлекләре. Казан көнчыгыш педагогия институтының чуваш мәдәниятен һәм фәнен үстерүдәге роле. Г.Тукай, М.Гафури, Г.Ибраһимов, К.Тинчурин, М.Җәлил, Х.Туфан, Г.Бәширов һ.б. татар язучыларының чуваш әдәбиятына ясаган тәэсире. К.Нәҗми, Г.Ибраһимов, К.Тинчурин, Ф.Бурнаш, Т.Гыйззәт, З.Бәшири, Г.Бәширов, К.Латыйп һ.б. татар язучылары иҗатында чувашлар тормышының һәм чуваш вәкилләренең сәнгатьчә бирелеше. Чуваш халкы белән әдәби мөнәсәбәтләрне курс кысаларында карауның әдәби, тарихи истәлекләрне саклау ягыннан тәрбияви әһәмияте.

практическое занятие (2 часа(ов)):

1. Чуваш халык шагыйре Константин Ивановның тормыш юлы, иҗаты. ?Нарспи? поэмасы. Чуваш әдәбиятына алып килгән яңалыгы. Татар әдипләрнең поэма турында фикерләре. К.Ивановның ?Нарспи? поэмасында Нарспи һәм Г.Ибраһимовның ?Татар хатыныниләр күрми ? әсәрендә Гөлбану образларына чагыштырма анализ. 2. М.Юхманың ?Көнгыш - үлемсезлек кошы? әсәрендә Мулланур Вахитов образы. Авторның әлеге тарихи шәхескә субъектив мөнәсәбәте.

Тема 4. Марийская литература. Связь с татарскими писателями

лекционное занятие (2 часа(ов)):

Туган якны өйрәнү материалларының белем һәм тәрбия бирүдәге роле. Милли-региональ компонент мәсьәләсе. Шул җирлектә мари әдәбияты һәм сәнгате формалашуда Казан шәһәренең роле. Бередә беренче мари уку йортлары ачылу. Казанда чыгарылган беренче мари газета һәм журналлары. Казан университеты каршындагы археология, тарих һәм этнография җәмгыятенең мари халкының тарихын, мәдәниятен өйрәнү өлкәсендәге эшчәнлеге. Дөнья күргән хезмәтләр. К.Насыйриның ?Казан татарлары әкиятләре һәм аларны башка халыклар әкиятләре белән чагыштыру? дигән хезмәтендә татар- мари бәйләнешләренең чагылуы. Татар- мари әдәби бәйләнешләре. С.Хәкимнең бу халык турындагы истәлекләре һәм шигырьләре. З.Нури, С.Шакир һ.б. авторлар иҗатында мари халкына хөрмәтнең чагылуы. Мари әдәбияты формалашу һәм үсешенә татар зыялылары, әдипләре куйган хезмәт (Г.Тукай, Г.Ибраһимов, Һ.Такташ, М.Җәлил, Г.Кутуй, С.Хәким һ.б.). Музейлар белән бәйләнеш.

практическое занятие (2 часа(ов)):

Татар- мари әдәби бәйләнешләре. С.Хәкимнең бу халык турындагы истәлекләре һәм шигырьләре. З.Нури, С.Шакир һ.б. авторлар иҗатында мари халкына хөрмәтнең чагылуы. Мари әдәбияты формалашу һәм үсешенә татар зыялылары, әдипләре куйган хезмәт (Г.Тукай, Г.Ибраһимов, Һ.Такташ, М.Җәлил, Г.Кутуй, С.Хәким һ.б.). Музейлар белән бәйләнеш.

Тема 5. Башкирская литература. Взаимосвязь татарской и башкирской литератур

лекционное занятие (2 часа(ов)):

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

Мәдәни, рухи мирас турында белешмә. Башкорт әдәбиятының төп чыганаклары: мифология, фольклор, борынгы төрки кавемнәр әдәбияты. Башкорт халкының халык авыз иҗаты. Кобаирлар, "Урал- батыр" әсәре. Фольклорда башкорт халкының килеп чыгышы (этногенезы) турында чагылган мәгълүмат һәм аларның гәүдәләнеше: "Бүре нәселе буыны", "Акбүзат", "Урал таулары ничек барлыкка килгән", "Башкортларның барлыкка килүе" һ.б. легендалар, риваятьләр. Фольклорда башкорт халкына гына хас үзенчәлекләрнең чагылышы, башка төрки халыклар фольклоры белән уртак яклар.

практическое занятие (2 часа(ов)):

Язма әдәбиятның тууы. Борынгы гомум төрки әдәбиятның тугандаш төрки халыклар өчен уртак мирас, милли әдәбиятларның нигезе булу. Башкорт язма әдәбиятның формалашуында татар сүз сәнгатенең һәм татар зыялыларының роле.

Тема 6. Удмуртская литература. Основные этапы развития. Исторически схожие мотивы с татарской литературой

лекционное занятие (2 часа(ов)):

Туган як халыклары сүз сәнгате әсәрләрен өйрәнүнең әдәбиятара, фәнара бәйләнешләрне барлаучы чара булуын ассызыклау. Удмурт әдәбияты һәм сәнгате формалашуда Казан шәһәре, татар зыялыларының роле.

практическое занятие (2 часа(ов)):

Казанда удмурт телендә басылган беренче матбугат органнары. Беренче шагыйрь һәм прозаиклар (А. Оки, К. Митрей, С. Самсонов, С. Широбаков һ.б.). Аларның Казан шәһәре уку йортларында белем алуы. Удмурт халык авыз иҗатын җыюда татар мәгърифәтчеләренең эшчәнлеге. Фольклорның рус халык авыз иҗатына якын булуы. Мифологик хикәяләр, легенда һәм риваятьләрдә удмуртларга гына хас кызыклы ия һәм аллалар. Милли рухның фольклорда чагылуы. Аларның алга таба әдәбиятта да гәүдәләнеш табуы. Чагыштырма анализ.

Тема 7. Татарстан и Мордовия. Особенности отражения национальных характеров в мордовской литературе

лекционное занятие (2 часа(ов)):

Әдәбият дәресләрендә һәм сыйныфтан тыш эшләрдә туган якны өйрәнү материаллырыннан файдалану тәҗрибәсе һәм әһәмияте. Әдәбиятара, фәнара бәйләнешне тормышка ашыру чаралары. Казан шәһәрендә Мордва крестьян балалары өчен ачылган беренче рухани мәктәпләр. Казан университеты каршысында оештырылган җәмгыятьнең (1869), соңрак шушында ук, археология, тарихын һәм этнография (1878) җәмгыяте әгъзаларының мордва (эрзя һәм мокша) халык тарихы һәм фольклорын, мәдәниятен өйрәнү өлкәсендәге эшчәнлеге. Бу өлкәләргә караган хезмәтләр. Казанда һәм Мәскәүдә чыгарылган беренче матбугат органнары.

практическое занятие (2 часа(ов)):

Мордва халкы язучылары (М.Герасимов, А.Завалишин, З.Дорофеев, Д.Морской, А.Моро, К.Абрамов һ.б.)ларның татар фольклорына да мөрәҗәгать итүләре. Мордва фольклорына хас үзенчәлек. Аның алга таба язма әдәбиятта үстерелеше. Чагыштырма анализ.

Тема 8. Образовательное и воспитательное значение литературного краеведения

лекционное занятие (2 часа(ов)):

Образовательное и воспитательное значение литературного краеведения

практическое занятие (4 часа(ов)):

Образовательное и воспитательное значение литературного краеведения

4.3 Структура и содержание самостоятельной работы дисциплины (модуля)

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

N	Раздел Дисциплины	Семестр	Неделя семестра	Виды самостоятельной работы студентов	Трудоемкость (в часах)	Формы контроля самостоятельной работы
1.	Тема 1. Общее вопросы курса "Литература Поволжья и Приуралья". Пути развития литературного краеведения	8		Конспектирование литературоведческих и критических работ	4	контрольные вопросы
2.	Тема 2. Основные проблемы и содержания курса. Литературное краеведение как специфическая отрасль науки о литературе, связанная историко-культурным типом систем литературного образования	8		Конспектирование литературоведческих и критических работ	6	контрольные вопросы
3.	Тема 3. Роль Татарстана в формировании и развитии чувашской литературы	8		Чтение и анализ литературных текстов	4	контрольные вопросы
4.	Тема 4. Марийская литература. Связь с татарскими писателями	8		Чтение и анализ литературных текстов	6	контрольные вопросы
5.	Тема 5. Башкирская литература. Взаимосвязь татарской и башкирской литератур	8		Чтение и анализ литературных текстов	4	контрольные вопросы
6.	Тема 6. Удмуртская литература. Основные этапы развития. Исторически схожие мотивы с татарской литературой	8		Чтение и анализ литературных текстов	4	контрольные вопросы
7.	Тема 7. Татарстан и Мордовия. Особенности отражения национальных характеров в мордовской литературе	8		Чтение и анализ литературных текстов	4	контрольные вопросы

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

N	Раздел Дисциплины	Семестр	Неделя семестра	Виды самостоятельной работы студентов	Трудоемкость (в часах)	Формы контроля самостоятельной работы
8.	Тема 8. Образовательное и воспитательное значение литературного краеведения	8		Конспектирование критических работ	4	коллеквиум
	Итого				36	

5. Образовательные технологии, включая интерактивные формы обучения

лекции, практические занятия, самостоятельная работа студентов, курсовая работа (определяется по выбору обучающегося)

- технология проблемного обучения;
- интернет-технологии;

6. Оценочные средства для текущего контроля успеваемости, промежуточной аттестации по итогам освоения дисциплины и учебно-методическое обеспечение самостоятельной работы студентов

Тема 1. Общее вопросы курса "Литература Поволжья и Приуралья". Пути развития литературного краеведения

контрольные вопросы , примерные вопросы:

Общее вопросы курса "Литература Поволжья и Приуралья". Пути развития литературного краеведения

Тема 2. Основные проблемы и содержания курса. Литературное краеведение как специфическая отрасль науки о литературе, связанная историко-культурным типом систем литературного образования

контрольные вопросы , примерные вопросы:

М.Горький һәм Казан. Алексей Толстойның шигырьләрендә Казан шәһәренең чагылышы. В.Короленконың Казан шәһәренә килү сәбәпләре. Рус язучысы Лев Толстойның тормышына һәм иҗатына Казан шәһәренең тәэсире.

Тема 3. Роль Татарстана в формировании и развитии чувашской литературы

контрольные вопросы , примерные вопросы:

Чуваш халык авыз иҗаты. Чуваш халкының мәгърифәтче язучысы Иван Яковлевның тормыш юлы һәм эшчәнлеге. М.Юхманың "Көнгыш - үлемсезлек кошы" әсәрендә Мулланур Вахитов образы. Татар әдәбиятыннан мисаллар белән геройга чагыштырма анализ. Константин Ивановның "Нарспи" поэмасы. Татар әдипләренең поэма турында фикерләре. Чуваш шагыйре Педер Хузангайның тормыш юлы. Шагыйрьнең Казан шәһәре белән бәйле истәлекләре.

Тема 4. Марийская литература. Связь с татарскими писателями

контрольные вопросы , примерные вопросы:

Мари халык авыз иҗаты әсәрләре. С.Чавайнның тормыш юлы һәм иҗаты. Фольклор белән бәйләнеш С.Чавайн. "Элнет" романы. Татар әдәбиятыннан тема уртаклыгы булган әсәрләр белән чагыштырма бәя. М.Шкетанның "Эренгер" романы. Сәнгатьчә эшләнеше. Төп геройларның бирелү үзенчәлеге.

Тема 5. Башкирская литература. Взаимосвязь татарской и башкирской литератур

контрольные вопросы , примерные вопросы:

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

Башкорт халык авыз иҗаты әсәрләре. Башкортстанннның халык шагыйре Салават Юлаевның тормыш юлы һәи иҗаты. Әдибә Зәйнәп Биишеваның тәрҗемәи хәле, иҗат юлы. "Үткән юллар, узган еллар" автобиографик характердагы очеркы. Мостай Кәрим, Нажар Нәҗми, Әгнам Атнабаев һ.б. тормыш юлы, иҗаты.

Тема 6. Удмуртская литература. Основные этапы развития. Исторически схожие мотивы с татарской литературой

контрольные вопросы , примерные вопросы:

Удмурд халык авыз иҗаты әсәрләре. М.Петровның тормыш һәм иҗат юлы. "Иске Мултан" романында удмурт халкы яшәешенең тасвиры.

Тема 7. Татарстан и Мордовия. Особенности отражения национальных характеров в мордовской литературе

контрольные вопросы , примерные вопросы:

Мордва (эрзя һәм мокша) халык фольклоры. К.Абрамовның "Авылдан чыккан кыз" әсәре Халык язучысы В.К. Радаевның тормыш юлы, иҗаты. Д.Т. Надькин иҗатында ХАИ традицияләре. И.П. Кривошеев, Р. Кемайкина иҗатлары.

Тема 8. Образовательное и воспитательное значение литературного краеведения

коллеквиум , примерные вопросы:

Виды краеведческой работы. Организация литературно-краеведческой работы в школе. Образовательное и воспитательное значение литературного краеведения. Образовательное и воспитательное значение литературного краеведения

Тема . Итоговая форма контроля

Примерные вопросы к зачету:

Учет, контроль и анализ знаний студентов производится на за-нятиях: контрольные работы по окончанию отдельного блока тем - БРС, устные опросы - коллоквиумы, проверка конспектов-источников, теоретических и литературоведческих трудов, заданных студентам, анализ отдельных произведений, выполненных вне занятия (самостоятельно) и т. др. Контрольные вопросы включают различные аспекты детской литературы и составлены так, чтобы студенту была интересно работать: в форме кроссворда, или выбрать правильный ответ, есть вопросы, к которым необходимо подойти творчески и др

"Туган як әдәбияты" курсының барлыкка килүе, формалашу һәм үсеш этаплары.

2. Татар әдәбияты һәм Идел, Урал төбәкләрендә яшәүче башка халыкларның язма әдәбиятларында (чуваш, удмурт, рус, башкорт, мари) тема уртаклыгы. Әдипләр арасында бәйләнеш.

3. Чуваш язма әдәбиятының формалашуында Казан шәһәренең роле.

Чуваш халкының мәгърифәтче язучысы Иван Яковлевның тормыш юлы. Һәм эшчәнлеге.

4. М.Юхманың "Көнгыш ? үлемсезлек кошы" әсәрендә Мулланур Вахитов образы. Авторның әлеге тарихи шәхескә субъектив мөнәсәбәте.

5. Чуваш шагыйре Педер Хузангайның тормыш юлы. Әсәрләренең тематикасы һәм проблематикасы.

6. Чуваш халык шагыйре Константин Ивановның тормыш юлы, иҗаты.

7. К.Ивановның"Нарспи" поэмасы. Чуваш әдәбиятына алып килгән яңалыгы. Татар әдипләрнең поэма турында фикерләре.

8. К.Ивановның "Нарспи" поэмасында Нарспи һәм Г.Ибраһимовның "Татар хатыныниләр күрми " әсәрендә Гөлбану образларына чагыштырма анализ.

9. Яков Ухсайның "Мине татарга саныйлар" шигыренә анализ.

10. Рус язучысы Лев Толстойның тормышына һәм иҗатына Казан шәһәренең тәэсире. "Балдан соң", "Помещик иртәсе" әсәрләрендә татар солдаты язмышының чагылышы.

11. А.С.Пушкинның Казан шәһәренә килү сәбәпләре. Аның иҗатында татар халкына, Көнчыгыш әдәбиятларына һәм ислам диненә бәйле мотивлар.

12. Алексей Толстойның шигырьләрендә Казан шәһәренең чагылышы.

13. М.Петровның тормыш һәм иҗат юлы. "Иске Мултан" романының тематикасы һәм проблематикасы.

14. М.Петровның "Иске Мултан" романында тарихи шәхесләр.

15. С.Чавайнның тормыш юлы һәм иҗаты. Фольклорга нигезләнеп язган "Йыланда" легендасының сәнгатьчә эшләнеше.

16. С.Чавайнннның "Элнет" романы.

17. М. Шкетанның "Эренгер" романы. Сәнгатьчә эшләнеше. Төп геройларның бирелү үзенчәлеге.

18. Туган якны өйрәнүнең формалары. Әдәби туган якны өйрәнү эшен мәктәптә оештыру.

19. Курсның әһәмияте. Белем һәм тәрбия бирү юнәлешендәге роле.

20. Мордва халкы тарихын һәм фольклорын өйрәнүдә Казан галимнәренең эшчәнлеге.

21. Идел һәм Урал буенда яшәүче халыкларның фольклорында чагылыш тапкан уртак мотив һәм сюжетлар.

22. А.Мартыновның "Җир тәме" китабына бәя

23. К.Абрамовның "Авылдан чыккан кыз" әсәрендә мордва халык яшәешен тасвирлау үзенчәлеге.

24. И.Пиняевның "Туган киңлекләр" җыентыгындагы шигырьләрдә туган як табигатенең чагылышы.

7.1. Основная литература:

1. История удмуртской советской литературы. В 2-х томах.Т.1.- Устинов: Удмуртия, 2007.

2. История удмуртской советской литературы. В 2-х томах.Т.2.- Ижевск: Удмуртия, 2008.

3. Очерки истории марийской литературы. В 2-х частях. Ч.1.- Йошкар-Ола: Йошкар-Ол. кн. изд., 2006.

4. Очерки истории марийской литературы. В 2-х частях. Ч.2.- Йошкар-Ола: Йошкар-Ол. кн. изд., 2006.

5. Писатели советской Чувашии. Изд. 4-е, исправленное и дополненное.- Чебоксары: Чув.кн.изд., 2008.

6. Сафуанов С.Г. Литературное наследие народов Урала-Поволжья и современность.- Уфа: Баш. кн. изд., 2008.

Седова Л.В. Русские писатели и мордовский край. - Саранск: Мордов. кн. изд-во, 2007.

7.2. Дополнительная литература:

1. Владимиров Е. Межнациональные связи чувашской литературы.- Чебоксары: Чув.кн.изд., 2007.

2. Иванов К. Фотоальбом. - Чебоксары: Чув.кн.изд., 2009.

3. Котов В.Г. Мифология Южного Урала. - Уфа: Баш.кн.изд., 2015.

4. Антология мордовской поэзии. - Саранск: Мордов. кн. изд-во, 2007.

7.3. Интернет-ресурсы:

http://www.magarif.com - http://www.magarif.com

http://www.tatarstan.ru/books/ - http://www.tatarstan.ru/books/

Книгафонд - http://www.magarif.com

Книгафонд - http://studysphere.ru/work.php?id=339

Книгафонд - http://www.magarif.com

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

8. Материально-техническое обеспечение дисциплины(модуля)

Освоение дисциплины "Литература народов Поволжья" предполагает использование следующего материально-технического обеспечения:

Компьютерный класс, оргтехника, теле и аудиоаппаратура (всё - в стандартной комплектации для практических занятий и самостоятельной работы); доступ к сети Интернет (во время самостоятельной подготовки и на практических занятиях).

При использовании электронных изданий каждый обучающийся обеспечивается рабочим местом в компьютерном классе с выходом в Интернет.

Для достижения учебных задач, используется аудиозаписи анализируемых художественных произведений, используется слайд-презентации, просмотр SD и DVD-дисков.

Программа составлена в соответствии с требованиями ФГОС ВПО и учебным планом по направлению 44.03.05 "Педагогическое образование (с двумя профилями подготовки)" и профилю подготовки Родной (татарский) язык и литература и иностранный язык (английский) .

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

Автор(ы):
Мингазова Л.И. ____________________
"__" _________ 201 __ г.

Рецензент(ы):
Сайфулина Флера Сагитовна ____________________
"__" _________ 201 __ г.